

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 10

*Матеріали ІХ Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Становлення та розвиток української державності:
актуальні проблеми державного та регіонального управління
на сучасному етапі розвитку суспільства”,
м. Київ, МАУП, 14 листопада 2013 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 1 від 29.01.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
Ф. М. Медвідь, канд. філос. наук, проф.
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 10: Матеріали ІХ Всеукр. наук.-практ. конф. “Становлення та розвиток української державності: актуальні проблеми державного та регіонального управління на сучасному етапі розвитку суспільства”, м. Київ, 14 листоп. 2013 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2014. — 414 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

громадянського суспільства в Україні	232	Ігнатенко А. В. Поняття управління фінансами банку в сучасних економічних дослідженнях: проблеми визначення та аналізу	277
Жабюк І. Я. Шляхи вдосконалення механізму управління та регулювання системи економічного захисту операцій торговельного підприємства в Україні	237	Карпова К. В. Стратегічне планування у сфері економічної безпеки вищого навчального закладу приватної форми власності	283
Левченко М. О., Левченко В. М. Рекомендації щодо управління та вдосконалення нормативно- правової бази забезпечення єдиної системи підготовки молоді в Україні до військової служби на контрактній основі	242	Колесник В. М. Напрями формування природно- ресурсного потенціалу країни	288
Левченко М. О. Стан та перспективи розвитку сфери туризму в Україні: управлінський аспект	247	Колодізева С. О. Науково-методичні підходи до визначення поняття організаційного забезпечення управління банківськими послугами	291
Доносо Варгас Дієго Хосе, Доносо Варгас Сантьяго Феліпе, Доносо Варгас Хавієр Національна безпека в умовах модернізації політичної системи України	255	Коноплястий Є. В. Тенденції формування стратегії управління екологічною системою (на прикладі м. Києва)	297
Бабіч Г. В. Підходи до впровадження світового досвіду боротьби з контрабандою в Україні на державному і місцевому рівнях	260	Курчина Т. О. Маніпулятивні технології на виборах в Україні в умовах модернізації політичної системи	303
Бодров А. В. Роль неурядових організацій в процесі становлення громадянського суспільства	262	Лісовська Ю. П. Адміністративно-правові засади управління інформаційною сферою	307
Гула С. Є., Гула О. А. Повноваження Міністерства економічного розвитку і торгівлі України у сфері державних закупівель	266	Малгожата М. Г., Гурина Т. І., Кокоріна А. І. Вчення Руссо про державу в умовах модернізації політичної системи України	310
Журавльов А. В. Державна охорона органів державної влади та посадових осіб як напрям правоохоронної діяльності	269	Медвідь А. М., Мельниченко Я. Б., Пришва О. М. Філософсько-правові ідеї часів Київської Русі і сучасна українська державна	316
Исмаилова Хураман Эльдар кызы Государственная политика в сфере формирования и развития толерантного общества	273	Медвідь А. М., Столітній М. М., Беселія А. Б. Співвідношення права і закону в сучасному державному будівництві	325
		Мишляєв Т. Ю. Вплив соціополітичних поділів на політичний розвиток суспільства	329

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗАХИСТУ ОПЕРАЦІЙ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ

Становлення і розвиток української державності, вип. 10, с. 237–241

В умовах нестабільності зовнішнього середовища та невизначеності внутрішніх умов господарювання підприємств ефективність їх роботи здебільшого залежить від одного з основних компонентів соціально орієнтованої ринкової економіки — сфери торгівлі. Лібералізація торгової діяльності дала можливість сформувати конкурентне середовище на ринку товарів народного споживання, відродити підприємницьку активність у формуванні економічних зв'язків торгівлі з виробництвом. Але перехід до соціально орієнтованої ринкової економіки передбачає необхідність захисту інтересів споживачів, створення цивілізованих взаємин між торговими партнерами, підвищення рівня якості життя населення. Особливу значущість питання управління торгівлею набувають в умовах децентралізації і демократизації державного управління економікою. Проте існуюча система управління торгівлею, як показує практика, недостатня для ефективного регулювання комерційної діяльності. Оптову ланку слабо розвинено, що не дає можливості належним чи-

ном налагодити виробничі відносини як з роздрібом, так і з виробництвом. У результаті з асортименту реалізованих товарів “вимиваються” недорогі предмети першої необхідності, особливо потрібні соціально незахищеним верствам населення; зростає кількість правопорушень у торгівлі. Зазначені факти зумовлюють необхідність аналізу існуючої системи управління торгівлею.

У ході вироблення нової концепції торговельної діяльності в Україні, в умовах децентралізації державного управління в цілому гостро ставиться питання забезпечення цілеспрямованого впливу державних органів влади, які сприяють формуванню прогресивної структури торгової сфери і утворюють єдину систему державної підтримки. Зважаючи на це, вже накопичено певний досвід вирішення існуючих протиріч і проблем, окреслюються контури нової системи, що забезпечує розвиток суспільства на основі балансу інтересів усіх учасників процесу.

Разом з тим, об'єктивні процеси трансформації та розвитку суспільно-економічних відносин свідчать

про те, що торговельні процеси в Україні відіграють активну роль економічного регулятора, у тому числі і в сфері торговельної діяльності — як у межах національних економік, так і на рівні міжнародних відносин.

Стратегія впровадження та розбудови в Україні системи економічного захисту операцій торговельного підприємства передбачає реалізацію комплексу заходів на таких напрямках:

1) розробка ідеології та концептуальних засад функціонування системи безпеки в країні;

2) удосконалення законодавчого поля України відповідно до вимог самого існування та ефективної дії системи безпеки;

3) структурування приватних економічних суб'єктів, які надають послуги в різних сферах безпеки, під егідою Українського Союзу Промисловців і Підприємців (УСПП) як єдиного координаційного центру;

4) створення механізмів взаємодії недержавного і державного секторів як на центральному, так і на регіональному рівнях;

5) упровадження в Україні загальноновизнаних міжнародних стандартів у галузі безпеки;

6) налагодження ефективної взаємодії з найвідомішими міжнародними компаніями у цій сфері.

Першочерговим етапом реалізації Громадянського проекту стала розробка Концепції корпоративної безпеки членів УСПП як науково обгрунтованої системи поглядів на визначення основних напрямів, умов і порядку практичного вирішення завдань захисту суб'єктів підприємницької діяльності, що входять до

УСПП, від протиправних дій і несумлінної конкуренції, а також створення в рамках Союзу відповідних організаційних структур: експертної комісії і Ради з питань безпеки, відділів з питань корпоративної безпеки при регіональних представництвах організації. Наразі вже відбулось 5 засідань експертної комісії і Ради УСПП з питань безпеки, під час яких розглянуто низку принципових питань, пов'язаних з успішною реалізацією Проекту.

На сьогодні система безпеки передбачає практично повний комплекс послуг у сфері забезпечення безпеки підприємництва: фізичну охорону об'єктів та суб'єктів підприємництва, супровід вантажів; технічний захист від несанкціонованого доступу до конфіденційної інформації; проведення бухгалтерського, кадрового, енергетичного та інших видів аудиту; надання інформаційно-аналітичних консалтингових послуг у сфері безпеки, юридичної допомоги та консультацій; організація захисту комерційної таємниці; надання послуг з перепідготовки фахівців в інформаційно-аналітичній сфері, допомоги в організації служб безпеки, боротьби з рейдерством та ін.

Протягом наступного етапу має відбутись переведення у формат законодавчої ініціативи напрацьованого громадськими об'єднаннями пакету законопроектів, які регламентують сферу системи безпеки підприємництва, зокрема проектів законів України “Про охоронну діяльність”, “Про детективну діяльність”, “Про зброю” та “Про службу безпеки суб'єктів господарювання та інших юридичних осіб”.

У подальших планах розробка проектів таких нормативно-правових актів, як загальнонаціональна програма забезпечення безпеки підприємництва в Україні, законів України “Про комерційну таємницю” та “Про протиправне поглинання та захоплення підприємств”, робота у доопрацюванні з урахуванням міжнародного досвіду Ліцензійних умов чинного законодавства, що забезпечить правомірну діяльність структур недержавної системи безпеки України.

З метою налагодження взаємодії між недержавним і державним секторами безпеки в рамках Громадського проекту має бути передбачено створення суспільно-консультативних рад при КМУ, МВС України, СБУ, Мінекономіки, Державній податковій адміністрації, Державній митній службі, Адміністрації державної прикордонної служби та інших органах державного управління.

Зазначені громадські ради повинні координувати зусилля, з одного боку, державних відомств, з другого — профільних громадських об'єднань, представників промисловості і підприємництва не тільки у сфері захисту суб'єктів господарювання будь-якої форми власності, а й у боротьбі з екстремізмом, корупцією, організованою злочинністю та іншими зазіханнями на національну безпеку.

На сьогодні подібні ради створені при Міністерстві внутрішніх справ України та отримано згоду на їх створення від Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України, Державної податкової адміністрації України (ДПА), Держав-

ної митної служби України (ДМСУ) та ін.

Розуміючи необхідність впровадження в Україні загальновизнаних міжнародних стандартів у галузі безпеки, Громадським проектом передбачено комплекс заходів з підвищення рівня освіти та кваліфікації працівників у цій сфері.

Зокрема, з метою створення в Україні системи підготовки фахівців для забезпечення безпеки та економічного захисту господарюючих суб'єктів в Україні за ініціативи УСПП Міністерством освіти і науки України введено нову спеціальність “Управління фінансово-економічною безпекою” освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”.

З метою підвищення кваліфікації спеціалістів, задіяних у сфері інформаційно-аналітичної діяльності, на базі Міжрегіональної Академії управління персоналом у навчальних планах запроваджено для вивчення студентами дисциплін “Основи безпеки підприємства” — для бакалаврів, а також для освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр” — “Безпека підприємницької діяльності”, у Київському міжгалузевому інституті підвищення кваліфікації за підтримки УСПП організовано навчально-практичні курси “Інформаційно-аналітична діяльність у системах прийняття управлінських рішень”.

У подальшому планується створити власну систему замовлення з боку суб'єктів господарювання — підготовку спеціалістів з організації та супроводження різних видів економічної безпеки та захисту суб'єктів господарювання в Україні.

Для задоволення потреб суб'єктів підприємництва в інформаційно-аналітичних продуктах з різних аспектів економічної безпеки та захисту суб'єктів господарювання в Україні прийнято рішення про необхідність входження Громадського проекту на ринок ділової інформації з метою створення механізмів, що регулюватимуть його, та виконання функцій громадського контролю за якістю конкуренції на ринку. Враховуючи зазначене, в рамках УСПП розпочалось створення відповідного внутрішнього масиву ділової інформації, у тому числі спеціальних баз даних про недобросовісних клієнтів, страхувальників, фірми та осіб, пов'язаних із кримінальними структурами або випадками шахрайства з фінансовими ресурсами.

У перспективі планується створити недержавний Всеукраїнський реєстр служб безпеки та економічного захисту суб'єктів господарювання в Україні, а також надати УСПП деякі третейські функції з приводу потенційних конфліктів у сфері комерційної інформації та правових колізій, пов'язаних з цим видом бізнес-діяльності.

З метою здійснення ефективної політики розвитку недержавних служб безпеки та економічного захисту суб'єктів господарювання різних форм власності, підвищення якості їх діяльності, координації та взаємодії з правоохоронними органами і спеціальними службами держави, здійснюється активна робота зі створення Української Асоціації служб безпеки підприємств.

У контексті налагодження ефективної взаємодії з відомими міжна-

родними компаніями у сфері безпеки в квітні поточного року проведено низку консультацій з представниками однієї з найбільших груп ізраїльських компаній MGM investments, що спеціалізуються на розробці новітніх технологій і товарів у сфері безпеки. Їх результатом стало створення спеціальної комісії з питань міжнародного співробітництва при Раді УСПП з корпоративної безпеки, а також ініціювання співробітництва та взаємодії з ізраїльськими партнерами на українському ринку безпеки.

Подібні договори були підписані також між системою корпоративної безпеки УСПП і Некомерційним партнерством "Асоціація індустрії безпеки" України. Ними передбачено обмін нормативною та методичною документацією, яка регламентує діяльність сторін і забезпечення безпеки підприємництва, обмін спеціалістами для вивчення досвіду та надання практичної допомоги у цій сфері, здійснення спільних наукових досліджень та інші заходи.

У контексті підготовки та проведення в Україні у 2012 р. Чемпіонату Європи з футболу недержавна система безпеки в особі УСПП виступала з пропозицією активної співпраці з урядовими та іншими структурами щодо комплексного вирішення питання забезпечення безпеки цього міжнародного заходу.

Подібна взаємодія державного і недержавного сектору в питаннях організації безпеки та захисту суб'єктів господарювання масштабних заходів світового значення повністю відповідає існуючій міжнародній практиці. Департамент корпоративної безпеки

УСПП є координатором формування недержавної системи безпеки підприємництва.

З метою створення більш сприятливих умов для розбудови в Україні недержавної системи безпеки підприємництва відповідно до міжнародних стандартів у галузі безпеки, на наш погляд, необхідно на загальнодержавному рівні розробити та впровадити відповідну Концепцію, яка б ґрунтувалась на засадах прозорого партнерства влади і бізнесу, пошуку взаємоприйнятних компромісів з найважливіших питань у життєдіяльності держави.

Таким чином, актуальність питання полягає в об'єктивній необхідності подальшого дослідження зазначених елементів системи суспільно-економічних відносин та формуванні основних ринкових цілей із захисту торговельних операцій суб'єктів підприємницької діяльності з метою досягнення позитивних

результатів у підприємницькій діяльності в Україні.

Література

---

1. *Конституція України*: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. — К.: Україна, 1996. — 54 с.
2. *Закон України* “Про основи національної безпеки України” // Уряд. кур'єр. — 30 липня 2003.
3. *Жабюк І. Я.* Стратегія і тактика забезпечення національної економічної безпеки в Україні // Мат. Всеукр. наук.-практ. конф. “Україна в контексті світової цивілізації: традиції та сучасність” (м. Київ, 29 листоп. 2012 р.). — С. 35–44.
4. *Лянной Г.* Система экономической безопасности предприятия / Г. Лянной // BOS — журнал о личной и коммерческой безопасности. — 2006. — № 7. — С. 16–19.
5. *Політична економія*: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В. О. Рибалкіна, В. Г. Бодрова. — К.: Академвидав, 2004. — 627 с.